

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

ÜÇÜNCÜ DAİRE

SİNCAR VE DİĞERLERİ - TÜRKİYE (Başvuru no. 46281/99)

KARAR (Dostane Çözüm)

STRAZBURG
2 Şubat 2006

Bu karar nihaidir, ancak üzerinde şekle ilişkin değişiklik yapılabilir.

Sincar ve Diğerleri – Türkiye davasında,

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (Üçüncü Daire), 12 Ocak 2006 tarihinde,

Başkan B.M. ZUPANCIC,
Yargıçlar L. CAFLISCH,
R. TÜRMENT,
C. BİRSAN,
V. ZAGREBELSKY,
A.GYULUMYAN,
R.JAEGER ve

Yazı İşleri Müdürü V. BERGER'in katılımı ile toplanmış ve anılan tarihte izleyen kararı vermiştir.

USUL

1.Dava, Cihan Sincar, Oktay Bağatır ve Mehmet Hanafi Baran ("başvuranlar") isimli üç Türk vatandaşının, 25 Ocak 1999 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Hürriyetlerin Korunması Sözleşmesi'nin ("Sözleşme") 34. maddesine dayanarak Türkiye Cumhuriyeti aleyhine AİHM'ye yaptığı başvurudan (no. 46281/99) kaynaklanmaktadır.

2.Kendilerine adli yardım sağlanmış olan başvuranlar, Diyarbakır Barosu'na bağlı M. Vefa isimli avukat tarafından temsil edilmişlerdir. Türk Hükümeti ("Hükümet") AİHM'deki yargılama için bir Ajan tayin etmemiştir.

3.Başvuranlar, AİHS'nin 5 § 3. maddesi kapsamında gözaltı süresinin fazla olduğunu ileri sürerek şikayetçi olmuşlardır. Ayrıca, gözaltı süresinin uzun olmasından ötürü şikayette bulunabilecekleri bir iç hukuk yolunun bulunmamasından dolayı şikayette bulunmuşlardır.

4.24 Mart 2005 tarihinde, tarafların görüşlerini aldıktan sonra AİHM, bu şikayetler bağlamında başvurunun kabuledilebilir olduğuna karar vermiştir. Aynı tarihte, diğer şikayetlerin kabuledilmez olduğuna karar verilmiştir.

5.6 Temmuz 2005 tarihinde, yazışmaların ardından, Yazı İşleri Müdürü, taraflara AİHS'nin 38 § 1 (b) maddesinin anlamı kapsamında bir dostane çözüme varmalarını önermiştir. 27 Temmuz 2005 ve 29 Kasım 2005 tarihlerinde başvuranlar ve Hükümet, sırası ile, davanın dostane çözümünü kabul ettiklerini beyan eden resmi deklarasyonlar sunmuşlardır.

OLAYLAR

6.Başvuranlar, 1957, 1962 ve 1964 doğumlu olup Türk vatandaşlarıdır ve sırasıyla Ankara, Batman ve Diyarbakır'da ikamet etmektedirler.

7.16 Kasım 1998 tarihinde, Diyarbakır Emniyet Müdürü, HADEP'in (Halkın Demokrasi Partisi), iddialara göre PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanmasını protesto etmek amacıyla açlık grevi yapıldığı öne sürülen Diyarbakır ve Batman bürolarında aramak yapmak üzere Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı'ndan bir arama emri çıkarmasını talep etmiştir. Savcı, aynı gün arama emri çıkarmıştır.

1.Birinci ve ikinci başvuranlara ilişkin olarak

8.18 Kasım 1998 tarihinde, başvuranlar Batman Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı polis memurları tarafından gözaltına alınmıştır.

9.20 Kasım 1998 tarihli bir yazıyla, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü, Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı'ndan, başvuranların gözaltı süresini, diğer yüz yedi kişiyle beraber, 22 Kasım 1998'e kadar uzatmasını talep etmiştir. Aynı gün, sanık sayısı ve kanıt elde etme güçlüğüne dikkate alarak, Cumhuriyet Savcısı, tutukluluk süresini talep edildiği gibi uzatmıştır.

10.22 Kasım 1998 tarihinde, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuranların tutukluluk süresini, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün ikinci talebi üzerine, 28 Kasım 1998 tarihine kadar uzatmıştır.

11.26 Kasım 1998 tarihinde, başvuranlar, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde önce bir savcı, daha sonra da bir hakim huzuruna çıkarılmışlar ve kendilerine yönelik suçlamaları reddetmişlerdir.

12.17 Aralık 1998 tarihinde, Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı, birinci başvurunu, bir terör örgütüne yardım ve yataklık yapmakla suçladığı iddianamesini Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne sunmuştur. Aynı gün, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'ndeki üç Cumhuriyet Savcısı, kendisine yönelik kanıt bulunmadığından, ikinci başvurana yönelik hiçbir kovuşturma yapılmamasına karar vermiştir.

13.3 Nisan 2001 tarihinde, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, 4616 sayılı Kanun uyarınca birinci başvurana yönelik nihai bir hüküm verilmesinin ertelenmesine karar vermiştir. Mahkeme, aynı Kanun'un 1 § 4. maddesi uyarınca, kendisine yönelik cezai işlemlerin askıya alınmasına ve eğer bu karardan itibaren beş yıl içinde başka bir kasti suç işlerse nihai bir karar verilmesine karar vermiştir.

2.Üçüncü başvurana ilişkin olarak

14.17 Kasım 1998 tarihinde, başvuran, partinin Diyarbakır merkezinin önündeki yirmi kişilik bir grupta birlikte gözaltına alınmıştır.

15.18 Kasım 1998 tarihli bir yazıyla, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü, Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı'ndan, başvuranın gözaltı süresini, diğer yüz on kişiyle beraber, 21 Kasım 1998'e kadar uzatmasını talep etmiştir. Aynı gün, Cumhuriyet Savcısı, Emniyet Müdürlüğü'ne tutukluluk süresini bu tarihe kadar uzatma yetkisi vermiştir.

16.20 Kasım 1998 tarihinde, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nün talebi üzerine ve sanıkların sayısını dikkate alarak, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi hakimi, tutukluluk süresini, 26 Kasım 1998 tarihine kadar uzatmaya karar vermiştir.

17.25 Kasım 1998 tarihinde, başvuran Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde savcı ve hakim huzuruna çıkarılmıştır. Hakim, başvuranın tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmasına karar vermiştir.

18.22 Şubat 2001 tarihinde, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, 4616 sayılı Kanun uyarınca başvurana yönelik nihai bir hüküm verilmesinin ertelenmesine karar vermiştir. Mahkeme, aynı Kanun'un 1 § 4. maddesi uyarınca, kendisine yönelik cezai işlemlerin askıya

alınmasına ve eğer bu karardan itibaren beş yıl içinde başka bir kasti suç işlerse nihai bir karar verilmesine karar vermiştir.

HUKUK

19.29 Kasım 2005 tarihinde, AİHM, Hükümet'ten izleyen deklarasyonu almıştır:

“Türk Hükümeti'nin başvuranlara, yukarıda anılan ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde görülmekte olan başvurunun dostane çözümü için her şey dahil 9.600 Euro (dokuz bin altı yüz Euro) tutarındaki meblağı *ex gratia* ödemeye hazır olduğunu bildiririm.

Davayla ilgili her türlü tazminat ve mahkeme masraflarını kapsayacak olan bu tutar, uygulanabilecek her türlü vergiden muaf olacak, ödeme tarihinde geçerli olan kur üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere, Euro olarak, başvuranlar ve/veya ilgili yetkili temsilcileri tarafından belirlenen bir banka hesabına ödenecektir. Bu tutar, AİHM tarafından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 39. maddesi uyarınca verilen kararın tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödenecektir. Ödemenin öngörülen üç aylık süre içerisinde yapılmaması durumunda, sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar, Hükümet, Avrupa Merkez Bankasının o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faizi uygulamayı taahhüt etmektedir. Bu ödeme, davanın nihai çözümünü teşkil edecektir.

Hükümet ayrıca, AİHS'nin 43 § 1. maddesi kapsamında, davanın Büyük Daire'ye götürülmesini talep etmemeyi de taahhüt eder.”

20.27 Temmuz 2005 tarihinde, AİHM, başvuranların temsilcilerinin imzaladığı izleyen deklarasyonu almıştır:

“Türk Hükümeti'nin başvuranlara, yukarıda anılan ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde görülmekte olan başvurunun dostane çözümü için her şey dahil 9.600 Euro (dokuz bin altı yüz Euro) tutarındaki meblağı *ex gratia* ödemeye hazır olduğunu not ederim.

Davayla ilgili her türlü tazminat ve mahkeme masraflarını kapsayacak olan bu tutar, uygulanabilecek her türlü vergiden muaf olacak, ödeme tarihinde geçerli olan kur üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere, Euro olarak, başvuranlar ve/veya ilgili yetkili temsilcileri tarafından belirlenen bir banka hesabına ödenecektir. Bu tutar, AİHM tarafından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 39. maddesi uyarınca verilen kararın tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödenecektir. Ödemenin öngörülen üç aylık süre içerisinde yapılmaması durumunda, sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar, Hükümet, Avrupa Merkez Bankasının o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faizi uygulamayı taahhüt etmektedir.

Teklifi kabul eder ve sözkonusu başvuruya yol açan olaylar hususunda Türkiye aleyhindeki iddialardan vazgeçerim. Bu şekilde, davanın nihai olarak karara bağlandığını beyan ederim.

Bu deklarasyon, Hükümet ve başvuranlar arasında varılan dostane çözüm kapsamında yapılmıştır.

Ayrıca, AİHM kararının verilmesinden sonra, AİHS'nin 43 § 1. maddesi çerçevesinde Büyük Daire'ye gönderilmesini talep etmemeyi taahhüt ederim.”

21.AİHM, taraflar arasında varılan dostane çözümü not eder (AİHS'nin 39. maddesi). Çözümün, AİHS ve Protokollerinde öngörülen insan haklarına saygı temeline dayandığı hususunda tatmin olmuştur (AİHS'nin 37 § 1. maddesi ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 62 § 3. maddesi).

22.Dolayısıyla, dava kayıttan düşürülmelidir.

YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE

1.Davanın kayıttan düşürölmesine *karar vermiş*;

2.Tarafların Büyük Daire önünde tekrar duruşma yapılmasını talep etmeme taahhütlerini *not etmiştir*.

İngilizce hazırlanmış, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2. ve 3. maddeleri uyarınca 2 Şubat 2006 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Vincent BERGER
Yazı İşleri Müdürü

Bostjan ZUPANCIC
Başkan